

СЕКЦІЯ 1

ФІЛОСОФСЬКА ДУМКА УКРАЇНИ ТА СВІТОВА ФІЛОСОФІЯ

Акименко О.

Харківська державна академія культури

СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПРОСТОРУ МИТЦЯ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ МЕДІАКУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Дослідження соціокультурної ситуації в пострадянській Україні демонструють інтенсивний розвиток медіа-культури, особливо її он-лайн і мовного секторів, цілковито залежних від використання аудіовізуальної технології. Комп'ютерні й телекомунікаційні засоби масової комунікації все більше впливають на людську свідомість, стають потужним інструментом самопрезентації, своєрідним лекалом ідентифікації себе та іншого, надають можливість установити персональний інтерактивний зв'язок із медіа-сферою. З одного боку, феноменологічні особливості інноваційної комп'ютерно-мережевої електроніки допомагають адаптуватися до сучасних техно-, соціо-, антропогенних реалій, сприяють максимальній індивідуальній самореалізації, безпосередньому самовизначенню, а з іншого – спричиняють конструювання особливого художнього простору функціонування сучасного мистецтва.

Для усунення суперечностей між збільшуваною кількістю ідей, а також для вироблення єдиного культурного коду вітчизняне мистецтво обрало стратегію «Я-актуалізація». Такий спосіб виживання у складній культурній ситуації незалежної України зумовлює рух не від субкультури (складного мистецького середовища, яке деконструє ще виразніше), а від себе як атомізованої системи. Митці не закріплюються надовго за конкретним творчим об'єднанням, не позиціонують себе як постійних учасників певного художнього колективу. Вони сприяють переважно разовому проведенню творчої акції або працюють індивідуально, спрямо-

вуючи на себе творчу думку, стаючи перед об'єктивом художньої рефлексії. Цю тенденцію оформлення мистецького простору як в Україні, так і в інших державах пояснюють тим, що основним предметом творчої діяльності в XX – на початку XXI ст. стають не речі, а сам суб'єкт. Декларація про «смерть автора», маніфестована в межах постструктуралістського проекту, стала відправною точкою загальної рефлексії над герменевтикою суб'єкта. Зміщення акцентів у процесі й наслідкові виробництва з «Що?» на «Хто?» можна помітити в багатьох сферах суспільного життя, зокрема й у мистецтві. Процеси актуалізації продукування суб'єктивності, переродження суб'єктивного відносно пре-, пост- і чистого модерну, а також відповідні зміни в його розумінні (перехід від самопізнання до самокреації, від монологу до діалогу тощо) зумовлюють переформатування індивідуального простору суб'єкта-творця. Утрата Україною автентичних смислів, національних міфологем є причиною перегляду шляхів створення митцем власної картини світу.

До стратегій конструювання творчого простору вітчизняного митця належать: 1) стратегія проектування, поліфонія культуротворчих сенсів («Паризька комуна», «Вольова грань національного постеклектизму»); 2) репрезентація нових візуальних кодів, оновлення старих художніх форм, їх синтезування (С. Братков, М. Кульчицький, Б. Михайлов, В. Савадов, Г. Сенченко, В. Чеکورський та ін.); 3) реконструкція національної художньої пам'яті, українських візуальних архетипів (І. Марчук, Л. Наконечна); 4) стилізація (К. Гнилицький, О. Кулик, І. Чичкан, М. Шубіна, творче об'єднання РЕП); 5) реконструкція (О. Чепелик, Ж. Кадирова); 6) імітація як профанація смислів (А. Савадов, М. Мамсіков, О. Сай); 7) постмодерністська іронія, опосередкована засобами художньої виразності (О. Голосій, Д. Кавчан, С. Паніч, К. Реунов, О. Ройтбурда, В. Рябченко, В. Трубіна).

Тут наведено не всі моделі вибудовування художніх світів у контексті медіатизації культурного ландшафту України, проте саме їх можна назвати найважливішими визначальними маркерами, які є концептуальним принципом розвитку вітчизняного мистецького простору останніх десятиліть.